

Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενότητα 6^η : το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Γεώργιος Ανδρέου

Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Σύνθεση, ιστορία, αρμοδιότητες

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ιστορικό πλαίσιο
2. Σύνθεση
3. Εκλογή
4. Οι έδρες
5. Δομή
6. Ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα
7. Αρμοδιότητες
8. Πολιτικές ομάδες
9. Εθνικό- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: ομοιότητες, διαφορές

Σκοποί ενότητας

- Να σκιαγραφηθεί η ιστορική διαδρομή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να αποσαφηνιστεί ο θεσμικός του ρόλος και να προσδιοριστούν οι αρμοδιότητες με τις οποίες επιφορτίζεται.
- Να περιγραφεί η δομή και η σύνθεση του και να αποτιμηθεί η πολιτική του βαρύτητα στο πολιτικό σύστημα της ΕΕ.

Το Ιστορικό πλαίσιο (1/2)

- Τα κοινοβούλια δεν μετείχαν, ιστορικά, σε διαδικασίες περιφερειακής συνεργασίας
- Αρμοδιότητα των κυβερνήσεων
- Ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων → έγκριση των αποφάσεων των κρατών μελών
- Αυτό αλλάζει με την ευρωπαϊκή ενοποίηση
- Η αλλαγή μετά τον Β' Π.Π. για την ευρωπαϊκή ενοποίηση είχε τους εξής στόχους:
  - ενίσχυση του λαϊκού και δημοκρατικού χαρακτήρα της ενοποίησης (νομιμοποίηση),
  - υπογράμμιση του διαφορετικού – πιο πολιτικού και πιο βαθιού – χαρακτήρα της ενοποίησης : όχι μόνο οικονομική αλλά και πολιτική,
  - εξισορρόπηση της εκτελεστικής εξουσίας,
  - εμπλοκή της εθνικής και όχι μόνο της διεθνούς διάστασης στην ενοποίηση

Το Ιστορικό πλαίσιο (2/2)

- Ο πρώτος διεθνής κοινοβουλευτικός οργανισμός → η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Τα χαρακτηριστικά της:
  - Έμμεση εκλογή (εθνικοί βουλευτές)
  - Διπλή εντολή
  - Περιστασιακές συνεδριάσεις
  - Συμβουλευτική αρμοδιότητα

Το Ιστορικό πλαίσιο: Η ΕΚΑΧ

- Η δήλωση Σουμάν δεν περιλάμβανε κοινοβουλευτικό όργανο. Η ιδέα ανέκυψε κατά τις διαπραγματεύσεις.
- Κοινή Συνέλευση: με έμμεση εκλογή και κατά βάση συμβουλευτικές αρμοδιότητες (ωστόσο μπορεί να ανατρέψει την Ανώτατη Αρχή).
- Προβλέπεται η άμεση εκλογή των μελών.
- Μια αποτυχημένη προσπάθεια: Η Συνέλευση ad hoc → συντακτική συνέλευση της Πολιτικής Ένωσης της Ευρώπης.

Το Ιστορικό πλαίσιο: Η ΕΟΚ

- Η Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Συνέλευση της ΕΟΚ – Αρχικά χαρακτηριστικά:
  - έμμεση εκλογή (αν και η Συνθήκη προβλέπει, στο μέλλον, την άμεση εκλογή των βουλευτών)
  - μόνο συμβουλευτικές αρμοδιότητες (ωστόσο δικαίωμα μομφής κατά της Επιτροπής)
  - 78 μέλη – εθνικοί βουλευτές κατ' αναλογία της κοινοβουλευτικής δύναμης

Το Ιστορικό πλαίσιο: Η σταδιακή επιβεβαίωση του ρόλου του

- 1961 – Αυτό-ανακηρύσσεται «Κοινοβούλιο» (οι συνθήκες το αναγνωρίζουν μόνο με την Ενιαία Πράξη)
- 1970– Δικαίωμα παρέμβασης στην έγκριση τμημάτων του προϋπολογισμού (το 1975 γίνεται σε όλο τον προϋπολογισμό)
- 1974 – Πράξη περί εκλογών για το Ε.Κ
- 1979 – Πρώτες εκλογές με καθολική ψηφοφορία

Το Ιστορικό πλαίσιο: Διεκδικώντας αρμοδιότητες (1/2)

- 1984: Το Σχέδιο Συνθήκης για την Ε.Ε. (Σχέδιο Spinali) – Ο ομοσπονδιακός μετασχηματισμός της Κοινότητας.
- 1987: Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη - Η διαδικασία συνεργασίας, πρώτη νομοθετική αρμοδιότητα του Ε.Κ.
- 1993: Συνθήκη του Μάαστριχτ – εισαγωγή της συναπόφασης, εμπλοκή στην εκλογή του Προέδρου της Επιτροπής.

Το Ιστορικό πλαίσιο: Διεκδικώντας αρμοδιότητες (2/2)

- 1997: Συνθήκη του Άμστερνταμ – επέκταση της συναπόφασης, εμπλοκή στην εκλογή του Προέδρου της Επιτροπής και των μελών της.
- 2001 : Συνθήκη Νίκαιας – απλοποίηση και περαιτέρω επέκταση της συναπόφασης.
- 2009: Λισσαβόνα. Το Κοινοβούλιο γίνεται ισότιμος συν-νομοθέτης.

Σύνθεση (1/2)

- Άρθρο 10: «Οι πολίτες εκπροσωπούνται άμεσα στο επίπεδο της Ένωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».
- Άρθρο 14 παρ. 1: «Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απαρτίζεται από αντιπροσώπους των πολιτών της Ένωσης».
- (Μέχρι τη Συνθήκη της Λισσαβόνας): Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα και ασκεί εξουσίες που του αναθέτει η παρούσα συνθήκη.
- «Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκδίδει ομόφωνα, μετά από πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και με την έγκρισή του, απόφαση για τον καθορισμό της σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σεβόμενο τις αρχές που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο.» (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2007, αριθ. C 306).

Σύνθεση (2/2)

- Σήμερα το Ε.Κ. έχει 751 βουλευτές εκλεγμένους στα 28 κράτη μέλη.
- Η Ελλάδα σήμερα έχει 21 Ευρωβουλευτές.
- Κανόνας της φθίνουσας αναλογικότητας των πληθυσμών κάθε κράτους.

Σημερινή σύνθεση

• Γερμανία	96
• Γαλλία, Ιταλία Η. Βασίλειο	74-73-73
• Ισπανία, Πολωνία	54-51
• Ρουμανία	32
• Κάτω Χώρες	26
• Ελλάδα, Βέλγιο, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Τσεχία	21
• Σουηδία	20
• Αυστρία, Βουλγαρία	18-17
• Δανία, Σλοβακία, Φινλανδία	13
• Λιθουανία	11
• Λεττονία, Σλοβενία	8
• Εσθονία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα	6

Πηγή: <http://www.europarl.europa.eu/meps/e/map.html>

Σύνθεση μετά το 2014

- Η εκπροσώπηση των πολιτών είναι αναλογική κατά φθίνουσα τάξη, με ελάχιστο όριο έξι μελών ανά κράτος μέλος. Κανένα κράτος μέλος δεν λαμβάνει περισσότερες από ενενήντα έξι έδρες.

Εκλογή (1/2)

- Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται για πέντε έτη με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία.
- Εκτός αντιθέτων διατάξεων των Συνθηκών αποφασίζει με την πλειοψηφία των ψηφισάντων.
- Το Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων με στόχο την εκλογή των μελών του με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών.

Εκλογή (2/2)

- «Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία και μετά από την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις. Οι διατάξεις αυτές τίθενται σε ισχύ μετά την έγκρισή τους από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες τους.»
- «Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο... θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση, των καθηκόντων των μελών του. Κάθε κανόνας ή όρος σχετικά με το φορολογικό καθεστώς των μελών ή των πρώην μελών υπάγεται στην ομοφωνία στο πλαίσιο του Συμβουλίου.» (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C326).

Εκλογή- Η σημερινή κατάσταση

- Η εκλογή πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο, βάσει διαφορετικών εκλογικών συστημάτων (όλα πλέον με κάποια μορφή αναλογικής).
- Το ενιαίο καθεστώς βουλευτών ξεκίνησε μόνο από αυτή τη θητεία (ενιαία μισθολογική και φορολογική μεταχείριση, προνόμια και ασυλίες –μέχρι το 2009 η αποζημίωσή τους ταυτιζόταν με αυτή των εθνικών βουλευτών).

Οι 3 έδρες

- Αρχική έδρα → Στρασβούργο και διοίκηση στο Λουξεμβούργο. Μετά την άμεση εκλογή, συνεδριάσεις των επιτροπών στις Βρυξέλλες.
- Η σημερινή κατάσταση:
  - διοικητικές υπηρεσίες → Λουξεμβούργο
  - 12 ολομέλειες → Στρασβούργο
  - Επιτροπές και άλλες ολομέλειες → Βρυξέλλες
- Το αίτημα για μια έδρα

Δομή

- Πρόεδρος (εκλέγεται για 2 ½ χρόνια)
- Προεδρείο
- Διάσκεψη των προέδρων των κοινοβουλευτικών ομάδων
- Κοινοβουλευτικές επιτροπές
- Κοινοβουλευτικές αντιπροσωπείες

Η Κατανομή των θέσεων αναλογικά ανάμεσα σε ομάδες και εθνικές αντιπροσωπείες.

Ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα

- «Τα πολιτικά κόμματα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμβάλλουν στην διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης και στην έκφραση της βούλησης των πολιτών της Ένωσης». (Επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε, 2007, αριθ. C 306).
- Το Συμβούλιο... καθορίζει το καθεστώς των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ιδίως τους κανόνες για τη χρηματοδότησή τους.

Αρμοδιότητες (1/5)

- **ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ:** «*Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί, από κοινού με το Συμβούλιο, νομοθετικά και δημοσιονομικά καθήκοντα*». *Ασκεί καθήκοντα πολιτικού ελέγχου και συμβουλευτικά καθήκοντα υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες. Εκλέγει τον πρόεδρο της Επιτροπής.*»
- **ΠΡΟ – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ:** «*Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για θέματα για τα οποία χρειάζεται κατά τη γνώμη του να εκπονηθούν πράξεις της Ένωσης προκειμένου να υλοποιηθούν οι Συνθήκες. Εάν η Επιτροπή δεν υποβάλλει πρόταση, γνωστοποιεί τους λόγους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*». (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C 326).

Αρμοδιότητες (2/5)

- **ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΕΣ:** «Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, αιτήσει του ενός τετάρτου των μελών που το απαρτίζουν, να συνιστά προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάσει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί από τις Συνθήκες σε άλλα θεσμικά ή λοιπά όργανα, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακής διοίκησης κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, εκτός εάν τα καταγγελλόμενα γεγονότα εκδικάζονται ενώπιον δικαστηρίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία». (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C 326).
- **ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ:** «Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν... αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης και το οποίο τους αφορά άμεσα». (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C 326).

Αρμοδιότητες (3/5)

- «Ευρωπαίος διαμεσολαβητής, ο οποίος εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είναι αρμόδιος να δέχεται τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ..., σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των θεσμικών ή λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης, με εξαίρεση το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών του καθηκόντων. Ερευνά τις καταγγελίες αυτές και συντάσσει σχετικές εκθέσεις». (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C 326).
- **ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ:** «ο διορισμός [του Προέδρου της Επιτροπής] εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».
- «Ο πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής ... υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου». (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C 326).

Αρμοδιότητες (4/5)

- **ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:** Τα μέλη της Επιτροπής δύνανται να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις και ακούονται εξ ονόματος της Επιτροπής όποτε ζητήσουν το λόγο.
- Η Επιτροπή απαντά προφορικώς ή γραπτώς στις ερωτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή των μελών του.
- Το Συμβούλιο ακούεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο...
- **ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:** Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν δύναται να αποφασίσει επί προτάσεως δυσπιστίας κατά της δραστηριότητας της Επιτροπής πριν παρέλθουν τρεις τουλάχιστον ημέρες μετά την υποβολή της, και μόνον με φανερή ψηφοφορία.

Αρμοδιότητες (5/5)

- «Εάν η πρόταση μομφής γίνει δεκτή με την πλειοψηφία των μελών που απαρτίζουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψηφισάντων, τα μέλη της Επιτροπής υποβάλλουν συλλογικά παραίτηση από τα καθήκοντά τους και ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας υποβάλλει παραίτηση από τα καθήκοντα που ασκεί στην Επιτροπή. Μέχρις ότου αντικατασταθούν, ..., εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους και να διεκπεραιώνουν τις τρέχουσες υποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, η θητεία των μελών της Επιτροπής που διορίζονται σε αντικατάστασή τους λήγει την ημερομηνία που θα είχε λήξει η θητεία των μελών της Επιτροπής που υποχρεώθηκαν να υποβάλουν συλλογικά παραίτηση από τα καθήκοντά τους.» (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C 326).
- **ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:** Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν τη **δημοσιονομική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, που καθορίζει κάθε χρόνο τις δαπάνες και τα έσοδα της Ένωσης. Η διαδικασία για την εξέταση και την έγκριση του προϋπολογισμού διεξάγεται από τον Ιούνιο έως το τέλος Δεκεμβρίου.

Πολιτικές ομάδες

<u>Group</u>	<u>Leaders</u>	<u>MEP'S</u>
• EPP-ED	Manfred Weber	219
• PES	Sergei Stanishev	191
• AECR	Jan Zahradil	72
• ALDE	Guy Verhofsatdt	68
• GUE/NGL	Gabriele Zimmer	52
• G-EFA	Rebecca Harms Philippe Lamberts	50
• EFDD	Nigel Farage David Borrelli	47
Non-Inscrits	<i>MEPs without group</i>	52

Πηγή: <http://www.europarl.europa.eu/meps/el/search.html?politicalGroup=4269>

Εθνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο- ομοιότητες και διαφορές (1/2)

- Απευθείας εκλογή
- Νομοθετική αρμοδιότητα
- Ελεγκτικές εξουσίες
- Δυνατότητα ανατροπής της εκτελεστικής εξουσίας
- Σαφής διαφοροποίηση κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και αντιπολίτευσης
- Εκλέγει την κυβέρνηση
- Δυνατότητα διάλυσης από την εκτελεστική εξουσία

Εθνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-ομοιότητες και διαφορές (2/2)

- Το Ε.Κ. αποτελεί ένα υβριδικό κοινοβούλιο.
- Δεν διαθέτει συμπολίτευση γιατί δεν εκλέγει την κυβέρνηση.
- Υποχρέωση αναζήτησης απόλυτης πλειοψηφίας για τη νομοθετική διαπραγμάτευση με το Συμβούλιο → συναινετικές πολιτικές.
- Αδύναμοι κομματικοί σχηματισμοί – υπεροχή των εθνικών σχηματισμών.

Βιβλιογραφία

- Μαραβέγιας, Ν. και Μ. Τσινισιζέλης (επιμ.) (2007), *Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση. Οργάνωση και Προοπτικές*, Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο.
- Πλιάκος, Α. (2006), *Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τόμος 1, περί θεσμών*, Αθήνα: Εκδόσεις Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Bache, I., S. George and S. Bulmer (2011), *Politics in the European Union (Third Edition)*, New York: Oxford University Press
- Hix, S. (2009), *Το πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Nugent. N. (2012), *Πολιτική και διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.
- Peterson. J. and Shackleton . M. (eds.) (2002), *The Institutions of the European Union*, London: Oxford University Press.
- Wallace, H., M. Pollack, and A.Young (eds.).(2010), *Policy Making in the European Union (Sixth Edition)* , London: Oxford University Press.

Βιβλιογραφία

- «Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ένωσης». Επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C326. Διαθέσιμο στο <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EL> . Τελευταία πρόσβαση στις 04/04/2015.
- «Συνθήκη της Λισσαβώνας. Για τη τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας». Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2007, αριθ. C 306. Διαθέσιμο στο <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12007L/TXT&from=EL>. Τελευταία πρόσβαση στις 4/04/2015.

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

- <http://www.europarl.europa.eu/portal/el>. Τελευταία πρόσβαση στις 06/04/2015.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γεώργιος Ανδρέου. «Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Σύνθεση, ιστορία, αρμοδιότητες.. Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS397/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

